

SRBI NE VERUJU USMENIM GARANCIJAMA

Postovani gospodine Stajner,

Na sastanku Visoke radne grupe održanom 03.10.2002. godine u Pristini, nismo uspjeli da razgovaramo o tako važnom pitanju koje je bilo na dnevnom redu, kao što je koncept decentralizacije. Temu smo samo ovdje dotakli, ali se nadam da ćemo je razmotriti na narednom sastanku koji ćemo održati uskoro u Beogradu. Ako se secate, rekao sam Vam da je sedam tacaka interesantan predlog za početak razgovora o ovoj temi i da nam je potreban sporazum, a to sam odmah po dolasku u Beograd izjavio i za medije. Iznenadio sam se kad sam čuo Vasu izjavu o "spajanju dva dela Mitrovice" koju ste dali po završetku sastanka i naseg odlaska iz Pristine. Kao što znate, na sastanku Kosovska Mitrovica nije ni bila pomenuta u tom kontekstu, osim u vezi s problemima oko "multietničkih kulturnih kontejnera".

Nas stav u vezi sa Kosovskom Mitrovicom je uvek bio i ostao isti: kao i ostale gradove na Kosovu i Metohiji, mi Kosovsku Mitrovicu vidimo kao jedinstven grad u okviru koga funkcionisu opštine.

Nasa zajednička tema mora biti više načelna i opštija, a to je koncept decentralizacije za Kosovo i Metohiju, jer time resavamo mnogo siri problem od Kosovske Mitrovice. I upravo Vam tim povodom pisem.

Steta je, ponovo, što ste ovako značajnu temu otvorili neposredno pre lokalnih izbora, jer stiče se utisak da to činite samo da biste Srbe dodatno motivisali da na njih izadju. To kod velike većine građana Kosova i Metohije stvara sumnju u vaše principijelne namere da napravite dobar, ostvarljiv i održiv koncept decentralizacije i lokalne samouprave.

Podsećam Vas da sam Vam još u Njujorku na sednici Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija, održanoj 30.07.2002. godine, prezentovao projekat Koordinacionog centra "Izgradnja i razvoj lokalne samouprave na Kosovu i Metohiji". Hitno se mora nešto konkretno učiniti s obzirom na to da je vreme od kraja jula 2002. godine nepovratno potrošeno bez Vaseg odgovora i dogovora.

Sigurno znate, da su prošle godine Srbi izasli na parlamentarne izbore samo zahvaljujući sporazumu koji smo neposredno pre izbora potpisali Vas prethodnik gospodin Hans Heckerup i ja. Sada je situacija gotovo identična, ali, nažalost, i teža nego tada, jer taj sporazum nije dao očekivan rezultat po najvažnijem pitanju, a to je povratak izbeglih i prognanih Srba i nealbana na Kosovo i Metohiju. Ovo pominjem stoga što sam siguran da će Srbi izaci na lokalne izbore u značajnom broju samo ukoliko pre izbora sačinimo sporazum o decentralizaciji i lokalnoj samoupravi. Kao dobar poznavalac stanja u srpskoj nacionalnoj zajednici na Kosovu i Metohiji, bojim se da je nivo njihovog poverenja u Vase ad hoc usmene garancije gotovo ravan nuli.

Ipak, nadam se da bi oni bili spremni da udju u proces kreiranja pravila i institucija decentralizacije samo ukoliko bi u procesu saradnje sporazumno učestvovali Unmik, Savezna Republika Jugoslavija i Republika Srbija, odnosno Koordinacioni centar za Kosovo i Metohiju; a u skladu sa Rezolucijom SBUN 1244. Svaki drugi pristup, ma koliko medijski, diplomatski i politički promovisan značice, bojim se, neuspeh lokalnih izbora sa stanovista ucesca Srba, kao što je to bilo pre dve godine. Zato Vam odmah predlažem da prvi naredni sastanak Visoke radne grupe posvetimo pitanju definisanja takvog sporazuma.

U tom smislu, Vase ideje sadržane u sedam tacaka su dobrodošle, ali one bi morale da budu dopunjene, razradjene i dobro obrazložene. Za početak izlazem Vam u kom pravcu ja i moji saradnici vidimo elemente sporazuma.

1. Koncept decentralizacije odnosio bi se na jačanje lokalne, nacionalne i regionalne samouprave na celom Kosovu i Metohiji.
2. Jedinice lokalne samouprave su: opština, koja se po potrebi organizuje u mesne zajednice (ili opštinske podjedinice), grad, koji može da se organizuje u više opština, i region.
3. Nacionalne zajednice organizuju svoju samoupravu u vidu veća nacionalnih zajednica i saveza nacionalnih zajednica.
4. Decentralizacija podrazumeva izvorne i prenete nadležnosti za jedinice lokalne samouprave.
5. Jedinice lokalne samouprave raspolažale bi sopstvenim i prenetim prihodima.
6. U nacionalno mesovitim jedinicama lokalne samouprave vazio bi princip nepreglasavanja koji ne bi bio na štetu efikasnosti odlučivanja.
7. Funkcionisanje jedinica lokalne samouprave ne treba da narušava prava nacionalnih zajednica i građana.
8. Ustanove i organi Kosova i Metohije vrsili bi harmonizaciju u procesu organizovanja i funkcionisanja lokalne samouprave. U prelaznom periodu ovu funkciju vrsio bi Specijalni predstavnik Generalnog sekretara UN.

Siguran sam da bi usvajanje zajedničkog sporazuma koji bi sadržao ideje iz Vasih sedam tacaka i razradjene principe koje sam nabrojao snažno uticalo na postizanje novog kvaliteta poverenja Srba na Kosovu i Metohiji, kao i onih koji privremeno borave u ostatku zemlje, u delovanje civilnih vlasti međunarodne zajednice i u privremene institucije Kosova i Metohije. To bi, dalje, stvorilo uslove za otpočinjanje procesa pomirenja bez cega nema budućnosti Kosova i Metohije, kao multietničkog društva, ili kako Vi navodite "za novi početak".

Bez sustinskog uključenja srpske zajednice i njihovih legitimnih predstavnika u politički život, kreiranje i upravljanje institucijama na Kosovu i Metohiji, ovi ciljevi se ne bi ostvarili i stoga je njihovo učesce na lokalnim izborima od ključne važnosti. Stoga predlažem da se bez odlaganja zajedno posvetimo ostvarenju ovih veoma značajnih ciljeva.

Srdacno Vas pozdravljam i sa nestrpljenjem očekujem Vas odgovor i naš hitan sastanak.

Predsednik Koordinacionog centra SRJ i Srbije za Kosovo i Metohiju
dr Nebojsa Covic

SAOPSTENJE ZA JAVNOST

Srpsko nacionalno vece Kosova i Metohije i Srpsko nacionalno vece severnog Kosova i Metohije pozivaju sve gradjane Srbije da ucestvuju u drugom krugu predsednickih izbora u nedelju 13. oktobra 2002. godine.

Zbog znacaja predsednickih izbora za nas narod i drzavu, posebno za srpski narod na Kosovu i Metohiji, apelujemo na sve Srbe na Kosovu i Metohiji i Srbe prognane sa Kosova i Metohije, kao i na sve gradjane Srbije da izadju na predsednicke izbore i glasaju po svojoj volji.

Da li mi, Srbi sa Kosmeta, uopste imamo pravo da ne ucestvuujemo u izborima koji potvrđuju da je nasa drzava Srbija i Jugoslavija i da su Kosovo i Metohija deo Srbije i Jugoslavije. Nase glasanje potvrđuje nas same, potvrđuje da Srba ima na prostorima Kosova i Metohije i uliva veru da cemo tu i ostati. Nemamo pravo na odsutnost sa izbora kada se radi o opstanku drzave i Kosova i Metohije u njenom sastavu.

Vazno je da Srbija ima predsednika, to je nacionalni i drzavni interes, da se kriza, koja posebno za nas na Kosovu i Metohiji moze biti fatalna, dalje ne produbljuje.

Nestabilnost u Srbiji i neizbor predsednika najvise bi odgovaralo albanskim ekstremistima na Kosovu i Metohiji i juznoj Srbiji u njihovoj teznji o stvaranju nezavisne albanske drzave, Albanci na Kosovu i Metohiji i juznoj Srbiji iz tih razloga i ne ucestvuju na izborima.

Izbori ne odgovaraju i onima koji ne zelevladavinu prava.

Bojkot izbora se zagovara zbog licnih interesa i partijskih kalkulacija koje ne vode racuna o interesima naroda i drzave.

Glasanjem za predsednika glasamo za Kosovo i Metohiju, glasamo na Srbiju.

Predsednik SNV Kosova i Metohije Vladika Artemije

Predsednik SNV severnog Kosova i Metohije Dr Milan Ivanovic

Izjava novoizabranog komandanta KFOR-a

REZOLUCIJA SE MORA POSTOVATI

Pristina, 8. oktobra **(Tanjug)**

Komandant Kfora italijanski general Fabio Mini izjavio je na danasnjoj konferenciji za novinare u Pristini da se Rezolucija 1244 Saveta bezbednosti UN tokom njegovog mandata u potpunosti mora postovati.

Glavni cilj nam ostaje isti, a to je da na Kosovu odrzimo trajan mir i obezbedimo sigurnost i prosperitet svih zajednica koje zive u regionu, naglasio je on.

General Mini je ponovio da ce NATO smanjiti broj vojnika u pokrajini i to je, kako je ocenio, rezultat poboljsanja bezbednosne situacije na jugu Evrope.

Portparol UNMIK-a u Pristini Suzan Manuel potvrdila je istom prilikom da je prvi covek medjunarodne zajednice u pokrajini Mihael Stajner primio pismo koje mu je juce uputio sef Koordinacionog centra za Kosmet Nebojsa Covic, a u kome se, izmedju ostalog, kaze da Stajnerov plan za Mitrovicu nije konacno resenje, ali da izaziva ogromno interesovanje srpske zajednice i vlasti u Srbiji.

Manuelova je ponovila da je cilj Stajnerovog plana poboljsanje stanja na Kosovu i Metohiji, a samim tim podrazumeva i bolje uslove za zivot srpske zajednice.

LICNOST DANA

FABIO MINI - GENERAL ESEJISTA

Smenom na vrhu komande vojnih snaga UN na Kosovu i Metohiji, duznost komandanta Kfora 5. oktobra u Pristini zvanicno je preuzeo italijanski general Fabio Mini. Pred visokim predstavnicima NATO, medjunarodnim i domacim lokalnim zvanicnicima u juznoj srpskoj pokrajini, general Mini je vojnicki jednostavno najavio listu svojih prioriteta koja se sastoji u "pracenju i podrzavanju politike Unmika", dok ce "sa vojnog aspekta Kfor racionalizovati prisustvo vojnika u onoj meri u kojoj ce garantovati nivo bezbednosti na Kosovu". Shodno tome Mini se odmah izjasnio i o "hit temi" - najnovijem planu sefa Unmika Mihaela Stajnera za Kosovsku Mitrovicu - zbog kog su proteklih dana u Briselu cak i iracki i palestinski slucaj "bili na ledu". Novi komadant Kfora je ocenio da "sedam tacaka Stajnerovog plana mogu da realizuju jedino ljudi koji zive u Kosovskoj Mitrovici".

General-lajtnant Fabio Mini (1942), sin uciteljice i policajca, rodom je iz Manfredonija. Odrastao je u Pesaru. Najpre je zavrrio poslovnu administraciju na Tehnickom institutu "Bramante" u Pesaru, studije strateskih nauka na Univerzitetu u Torinu, kao i poslediplomske studije humanistickih nauka na Akademiji Agostinijani pri Lateranskom univerzitetu. Na Italijanskoj vojnoj akademiji diplomirao je 1965. godine i nastavio usavrsavanje na vise skola i koledza. Njegova vojna specijalizacija obuhvata razlicite oblasti, od protivtenkovskih raketa do rada sa javnoscu.

Tokom dugogodisnje vojnicke karijere sluzio je u Italiji, od Firence do Sicilije, gde je predvodio operacije protiv organizovanog kriminala. Ucestvovao je u pripremama akcija u Somaliji. Kao visi oficir jedno vreme proveo je u SAD i Nemackoj, da bi po povratku u Italiju radio u Generalstabu. Tri godine bio je atase za vojsku, vazduhoplovstvo i odbranu u Peking. Potom je postao direktor Viseg generalstabnog koledza za opste sluzbe. Po posebnom nalogu ministra odbrane radio je projektima poput "Menadzmenta kosovske komunikacione krize". Nosilac je vise italijanskih, americkih i kineskih odlikovanja.

General Mini sklon je peru. Cesto pise o vojnim, strateskim i geopolitickim temama. Objavio je vise knjiga i eseja. Vazi za strucnjaka za strategiju i organizovani kriminal na Dalekom istoku i u Aziji. Osnovao je i vodi Institut za intelektualne usluge "Nova strategija". Nije zapostavljao ni sport, posebno vojni petoboj i jahanje, koje uz plivanje i biciklizam jos uvek praktikuje. Sto se tice hobija, "slabost" su mu, kako pise u njegovoj zvanicnoj biografiji, umetnicka dela, knjige i kameni mozaici. Ozenjen je i ima dvoje dece.

Na mesto komandanta Kfora general Mini dolazi sa mesta glavnokomandujućeg saveznickih snaga za juznu Evropu. Od svog prethodnika, francuskog generala Marsela Valentena, koji je na Kosovu i Metohiji proveo godinu dana, preuzeo je "lomljivu" situaciju i gotovo istovetne predizborne zadatke i ostale, za tri godine prisustva medjunarodne uprave, neresene probleme. Valenten na odlasku, takodje, vojnicki jasno, nije krio da "jos uvek nema bezbednosti za kosovske Srbe, da nema potpune slobode kretanja i da organizovani kriminal obuhvata mnoge aktivnosti u Pokrajini".

Jelena Tasic

- DANAS - 8. oktobar 2002.

Izjava Sajmona Hejzoka

COVICEVO PISMO ZBUNJUJE

Kosovska Mitrovica, 8. oktobra

Jucerasnje pismo dr Nebojse Covica, sefa Koordinacionog centra za Kosmet, upuceno specijalnom predstavniku generalnog sekretara UN za Kosovo i Metohiju Mihaelu Stajneru je zbunjjuce. - Pismo koje je dostavljeno Stajneru, a u kojem Covic "daje pretpostavku da to bude pisani sporazum, sto nikako ne moze da bude pre izbora", jedino tako mogu da kvalifikujem.

Ovo je u danasnjem razgovoru sa novinarima srpskih redakcija u severnom delu Kosovske Mitrovice rekao Sajmon Hejzok, direktor Unmikovog odeljenja za medije u Severnoj Mitrovici.

- Plan koji je predlozio Stajner jeste direktno odresenje Evropske unije. Jer, ovde ne daje garancije Srbija, niti samo Mihael Stajner, nego i SAD, a potpisale su ga podjednako i zemlje unutar Evropske unije. Takodje, zagovornik ovog plana je i komesar Evropske unije za spoljne odnose. Uostalom, predstavnici Srba su trazili da ucestvuju na lokalnim, opstim izborima. Prema tome, Stajner je i na osnovu razgovora sa predstavnicima srpske zajednice dosao na ideju i izneo plan, ali i dao cvrste garancije u vezi sa pitanjem severne Kosovske Mitrovice - istakao je Hejzok.

Hejzok je, takodje, rekao da se neke tacke plana mogu realizovati i pre 26. oktobra, odnosno pre odrzavanja opstih izbora. Uostalom, ucescem na izborima Srbi samo mogu da dobiju, a neostvarivanjem legitimiteta u opstinskoj upravi, tvrdi direktor odeljenja UNMIK-a za medije, mnogo ce da izgube.

Hejzok se, takodje, osvrnuo i na ucestvovanje kosmetskih Srba u kosovskoj Skupstini rekavsi da se "srpski glas i te kako cuje na Kosmetu". Sto se tice majorizacije koja je evidentna u kosovskom parlamentu, Hejzok je odgovorio:

"Uspeli smo da ispunimo obaveze iz Rezolucije 1244".

B. Radomirovic

Stajner: Nema pregovora o planu za Kosovsku Mitrovicu

BUKOSI KRITIKUJE KOSOVSKE VLASTI I UNMIK

Pristina, Tirana - Mihael Stajner, sef misije UN na Kosovu, izjavio je u subotu da je njegov plan o integraciji Kosovske Mitrovice nesto o cemu se ne moze pregovarati. Stajner je, u zajednickom intervjuu Radio-televiziji Kosovo, Radio-televiziji 21 i Televiziji Kohavizion iz Pristine, rekao da je po dolasku na Kosovo razgovarao sa politickim liderima Srba i Albanaca o Kosovskoj Mitrovici, ali da je plan samo njegov i da on prihvata odgovornost za njega, prenela je agencija Beta.

- To je moja odgovornosti kao specijalnog izaslanika generalnog sekretara UN i ja je preuzimam - naglasio je Stajner i ocenio da je ohrabruje to sto jos uvek nije cuo nijedan negativan komentar o planu u sedam tacaka.

Povodom Stajnerovog plana, koji je, prema izvestajima zapadnih medija, tokom proteklog vikenda drzao paznju celnika NATO i EU u Briselu, bacivsi u zasenak probleme sa Irakom i Palestinom, ovog vikenda oglasio se i Bujar Bukosi, predsednik Nove partije Kosova. Bukosi je kritikovao kosovske institucije zbog neangazovanja oko resavanja podeljene Kosovske Mitrovice, istovremeno zamerajuci Stajneru sto se u pripremi plana za sredjivanje stanja u podeljenom gradu na severu Kosova, nije konsultovao sa predstavnicima vlasti u Pokrajini. - Imam ozbiljnu primedbu zbog ingorisanja institucija Kosova, izabranih na slobodnim izborima i medjunarodno priznatih. Plan je sacinjen bez ucesca albanske strane. Ukoliko sa nasim institucijama i albanskom stranom prethodno ne budu konsultacija, vecina gradjana Kosova ne moze se ubediti u dobre namere bilo kakvog plana koji se tice vitalnih pitanja Kosova. Ukoliko se ovako nastavi, institucije ce biti samo dekor - upozorio je nekadasnji premijer vlade kosovskih Albanaca u egzilu.

Bukosi ukazuje da "plan ne treba da zapecati podelu severa Kosova, vec naprotiv da integriše taj deo njene teritorije u jedinstvenu vladavinu. Srpska manjina na Kosovu nema perspektivu u separatnom zivotu, u enklavama", dodao je Bukosi.

Plan Mihaela Stajnera o Kosovskoj Mitrovici u sedam tacaka, podrzale su sve relevantne medjunarodne organizacije i vodece zemlje Zapada. Uzdrzanu podrsku uputile su i vlasti u Beogradu. Zvanicna Tirana se u subotu zalozila za sto hitniju primenu Stajnerovog plana o Mitrovici, ne bi li se, kako pisu albanski dnevници u Pristini, sto pre okoncala etnicka podela na severu Kosova. "Izrazavamo uverenje da Stajnerov plan nastoji da stvori zajednicke institucije samoupravljanja i da one budu u funkciji medjuetnickog suzivotu i konsolidacije evropskih standarda demokratije, izgradnju i ekonomski razvoj Kosova", navodi se u saopštenju albanskog MIP.

R. D.

Covic o izlasku kosovskometphojskih Srba na izbore

VISOK STEPEN NEPOVERENJA

Sef Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju Nebojsa Covic rekao je juce da, bez obzira na pozitivan stav Beograda u smislu izlaska na lokalne izbore na Kosovu i Metohiji, kod srpske nacionalne zajednice postoji veoma visok stepen

nepoverenja.

Covic je na konferenciji za novinare rekao da je prva tacka sporazuma koji je potpisan pre godinu dana sa tadasnjim sefom UNMIK-a povratak na Kosovo i Metohiju i da ta tacka "nije odradjena, niti postavljena tako da bude operativno odradjena" i ocenio da je za Srbe vazan broj ljudi koji ce se vratiti svojim kucama.

"Nama treba realnost i realno resavanje zivotnih problema na Kosovu i Metohiji", naglasio je Covic.

On kaze da nema potrebe za "medijskim podmetanjem po sistemu da su Srbi i Beograd za kolonizaciju, za podelu Kosova i Metohije, za podelu Kosovske Mitrovice", isticuci da nista od toga nije tacno.

"Mi na Kosovsku Mitrovicu gledamo kao na jedinstven grad u okviru kojeg funkcionisu opstine, ali isto tako gledamo i na Pristinu", rekao je Covic i dodao da je potpuno nelogicno da Pristina sa 540.000 gradjana bude opstina.

On je kazao da ce konacna odluka o izlasku na lokalne izbore 26. oktobra "biti doneta na vreme".

(Tanjug)

Paten podrzava Stajnerov plan za Mitrovicu

KOHA: "PROTIV SAMO SRPSKI POLITICARI"

Brisel, Pristina - Evropski komesar za spoljne poslove Kris Paten pozdravio je juce plan u sedam tacaka sefa misije UN na Kosovu Mihaela Stajnera za Kosovsku Mitrovicu i izrazio uverenje da ce ga podrzati i stanovnistvo u Pokrajini.

- Nadam se da ce narod Kosova i njegove privremene institucije samouprave podrzati ovaj plan, koji utire put jacanju mira, stabilnosti i ekonomske dobrobiti. Sada je neophodno da se omoguci da od ovih napora koristi ima celo stanovnistvo, a ne samo Mitrovica - isticie Paten u pisanoj izjavi. On je pozvao sve etnicke zajednice na Kosovu da u potpunosti ucestvuju u izbornom procesu i ocenio da je stanovnistvo Pokrajine, uz pomoc Evropske unije i medjunarodne zajednice, "ostvarilo impresivan napredak u obnovi drustva".

Inace, Stajnerovom intervjuu kosovskim televizijskim stanicama KTV, RTV 21 I RTK, pristinski mediji na albanskom jeziku posvetili su juce veliku paznju, ocenjujuci da se najnovijem planu sefa Unmika protive jedino srpski politicari.

Koha ditore navodi Stajnerov citat u kome se kaze da je njegov plan dobio siroku podrsku u medjunarodnoj zajednici, pre svega u "Savetu bezbednosti UN, EU, NATO, SAD, Velikoj Britaniji, Nemackoj i Francuskoj. Plan su, takodje, podrzali i kosovski Albanci. Medjutim, on je u suprotnosti sa politickom ideologijom koju podrzavaju Covic, Milan Ivanovic, Marko Jaksic i Oliver Ivanovic", rekao je Stajner, a prenosi Koha ditore. *(FoNet)*

Saradnja Koordinacionog centra i UNMIK pravosudja

IVANOVIC SE ODAZVAO POZIVU

Kosovska Mitrovica, 9. oktobra

Predsednik Regionalnog odbora Srpskog nacionalnog veca severnog Kosova dr Milan Ivanovic u dogovoru sa Koordinacionim centrom i timom beogradskih advokata iz kancelarije Tome File odazvao se jutros u deset casova, sa potpunim dokaznim materijalom i ekspertizama, medjunarodnom istraznom sudiji i tuziocu u Okruznom sudu u severnom delu Kosovske Mitrovice. Sa njim je u policijskoj stanici i Nebojsa Covic, predsednik Koordinacionog centra za Kosovo. Na danasnjoj konferenciji za novinare SNV je saopsteno da se dr Ivanovic odazvao pozivu, jer uostalom predaju se "samo kriminalci i begunci". U medjuvremenu, oglasio se Sodzi Idou, regionalni portparol UN policije, i rekao da se Milan Ivanovic predao i da je u devet casova bio u severnoj policijskoj UNMIK stanici.

Novinare je najviše interesovalo da li odazivanje dr Ivanovica ima veze sa predstojecim lokalnim izborima zakazanim za 26. oktobar, s obzirom da je on nosilac liste SNV, na sta su predstavnici ovog udruzenja odgovorili da "nema dogovora izmedju UNMIK-a i SNV i da to nema nikakve veze sa predstojecim izborima". Takodje je naglaseno da je odazivanje dr Ivanovica bilo "u punoj koordinaciji predstavnika Koordinacionog centra i UNMIK pravosudja".

Ekspertski tim Koordinacionog centra koji je doneo audio-video zapise i koji je radio specijalnu analizu zvuka, predmeta... dokazace da je u slucaju Milana Ivanovica, rekao je Covic, bilo nesporazuma. Prilozili smo prikaze dogadjaja sest razlicitih TV stanica, od kojih je pet inostranih. To je dovoljan razlog da se Milan Ivanovic ne okriji, rekao je Nebojsa Covic.

Odgovarajuci na brojna pitanja novinara, da li ima garancije da ce po zavrsetku "sudskog procesa" Milan Ivanovic "biti na sigurnom", Covic je rekao da ce Ivanovic biti u Mitrovici, gde je i bio.

Osvrcuci se na saradnju sa Unmikovim pravosucom, Covic je rekao da on duboko veruje da ce svi oni koji nisu krivi, a koji leze u zatvorima na Kosovu i Metohiji, uskoro biti oslobođeni. Naveo je cetiri, kako on kaze, uza primera pritvorenika, kao i slucaj Slavoljuba Jovica - Pagija, kome je juce proizveden pritvor za jos mesec dana. Covic se nada da ce nakon fer sudskih procesa ova petorica uskoro biti slobodna.

B. Radomirovic

ODBRANA SA SLOBODE

Kosovska Mitrovica, 9. oktobra *(Beta)*

Predsednik regionalnog odbora Srpskog nacionalnog veca (SNV) Kosova i Metohije Milan Ivanovic veceras je nesto posle 22 sata napustio Okruzni sud UNMIK-a u Kosovskoj Mitrovici, nakon 14-casovnog ispitivanja. Ivanovic je pusten da se brani sa slobode, a položena je kaucija od 10.000 evra.

MIHAEL STAJNER: O DECENTRALIZACIJI POSLE LOKALNIH IZBORA

Pristina - Nece biti nikakvog sporazuma slicnog onom koji je ranije potpisan izmedju Hansa Hekerupa i Nebojse Covica, izjavio je sef Unmik Mihael Stajner u intervjuu pristinskom dnevniku Koha ditore. "Dobio sam dosad mnogo pisama od

Covica. Bilo bi iznenađenje da se predje dan a da ne dobijem pismo od njega. Medjutim, kada dodjemo do sedam tacaka za Mitrovicu, oni nisu otvoreni za pregovore", rekao je Stajner novinaru Kohe tokom boravka u Svajcarskoj. Stajner je istakao da se moze dodatno razgovarati samo o dve tacke njegovog plana - o decentralizaciji i zajednickoj upravi u Mitrovici - ali i to tek posle lokalnih oktobarskih izbora (**FoNet**)

Pol Maklenbrug, v. d. sef Kancelarije Unmik u Beogradu, o planu za Kosovsku Mitrovicu

PRVO PARTNERI, PA SPORAZUM

Beograd - Plan za Mitrovicu u sedam tacaka, koji je predstavio Mihael Stajner u Kosovskoj Mitrovici ozbiljna je ponuda svima koji bi ucestvovali u demokratskom procesu opstinskih izbora 26. oktobra. To nije ultimatum, ni ugovor, niti je sporazum koji je platforma za dalje razgovore, pregovore ili sporazume koji vode ka opstinskim izborima - precizirao je juce Pol Meklenburg, v. d. sef Kancelarije Unmik u Beogradu.

- Mi znamo da ce plan doneti znatne koristi zivotima i buducnosti svih onih koji zive u severnoj Mitrovici, zapravo svima koji zive u tom gradu. U ovom trenutku, mi imamo donatore koji su spremni da uloze novac u severnu Mitrovicu, a koji nam kazu da ne mogu da to ucine jer tamo nemaju pouzdanog partnera. Lokalni izbori ce upravo to popraviti. Stvar je u tome da ti partneri moraju imati legitimitet - znaci demokratski izabrani - kako bi taj plan bio primenjen i kako bi ljudi od njega imali koristi, istice Meklenburg.

R. D.

Odluka medjunarodnog istraznog sudije

SLAVISA NEDELJKOVIC NA SLOBODI

Srb in Slavisa Nedeljkovic, koji je 17. septembra 2002. godine uhapsen pod optuzbom da je ubio sest Albanaca i time pocinio krivicno delo genocida, pusten je iz pritvora, a medjunarodni istrazni sudija i medjunarodni javni tuzilac odustali su od daljeg gonjenja.

Kako je juce Tanjugu potvrdio sef Odeljenja za pravosudje Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju Vladimir Bozovic, Nedeljkovic je uhapsen zbog navodnog ubistva pet Albanaca i jedne Albanke 1999. godine u juznom delu Mitrovice, u vreme kada uopste nije bio u gradu.

Kosovsko-metohijski Srbi skepticni zbog najnovijeg plana Miheala Stajnera

PLAN ZA MITROVICU, ALI ZASTO NE I ZA PRISTINU

7. oktobar 2002. god

Sef UNMIK-a Mihael Stajner ovih dana je objavio svoj plan u sedam tacaka koji ima za cilj smiravanje tenzija u etnicki podeljenom gradu Mitrovici na severu Kosova i Metohije. Bilo bi zaista pogresno osuditi bilo kakav plan koji barem deklarativno ima za zadatak stvaranje boljih uslova za zivot nacionalnih zajednica na Kosovu i Metohiji. Zato je plan g. Stajnera naisao na nacelnu podrsku medjunarodne zajednice i Beograda. Ipak predstavnici kosovskih Srba izrazili su odmah svoje sumnje i zabrinutost pre svega zato sto se ovaj plan pojavio kao rezultat godinama forsirane ideje da je Mitrovica glavni problem na Kosovu i Metohiji i da smirivanjem situacije u tom gradu svi problemi u nemirnoj juznoj srpskoj pokrajini treba da budu automatski reseni. Ono sto predstavnike ovdasnjih Srba posebno zabrinjava jeste sto je Stajnerov plan pre svega plan za integraciju severne Mitrovice, u kojoj zivi 12,000 Srba, 3,000 Albanaca, 2,000 muslimana, 600 Turaka i 500 Roma, sa juznom Mitrovicom u kojoj sa neznatnim izuzecima zive samo kosovski Albanci. Postavlja se zaista s pravom pitanje da li su problemi veci u severnoj Mitrovici koja predstavlja jednu od poslednjih preostalih multietnickih urbanih sredina u Pokrajini ili pak u juznoj Mitrovici koja je, kao uostalom i vecina kosovsko-metohijskih gradova etnicki cista albanska sredina i u kojoj nema slobodnog zivota za ikog drugog osim za Albance. Drugim recima, da li je pre potrebno disciplinovati jednu multietnicku severnu Mitrovicu ili pak etnicki cistu Pristinu, Pec ili Prizren.

Kosovski Srbi tri godine bez osnovnih ljudskih prava

Niko ne moze da porekne da Kosovska Mitrovica, koja je de facto podeljen grad, predstavlja veliki izazov, ne samo medjunarodnoj misiji UN vec i predstavnicima kosovsko-metohijskih zajednica koji su pre svega pozvani da unaprede medjusobne odnose medju zajednicama koje predstavljaju. Ipak, veliko cudjenje izaziva cinjenica da g. Stajner nije nasao za potrebno da slican plan napravi za ostale gradove na Kosovu i Metohiji gde vec tri godine pod medjunarodnim protektoratom ne postoje osnovna ljudska prava za pripadnike ne-albanskih zajednica, pre svega Srbe. U tim gradovima Srbi nemaju ne samo slobodu kretanja, vec ni slobodan i bezbedan pristup obrazovnim i zdravstvenim institucijama. Nemogucnost da se za tri godine obezbede osnovne slobode i prava Srbima, posebno u gradskim sredinama, predstavlja najveći neuspeh Misije UN, koji u velikoj meri zasenjuje izvesne uspehe na drugim poljima. Uzmimo na primer Pristinu u kojoj zivi samo par stotina od preko 20.000 predratnih urbanih Srba (ili preko 40.000 u celoj opstini) ili mozda cak pre Pec ili Djakovicu u kojima Srba gotovo i da nema, ako se izuzmu par starica ili monahinja koje zivot provode u etnickom getu bez prava da kupe hleb u prodavnici ili zatraze lekarsku pomoc u bolnici samo zato sto nisu Albanci. Po logici koja se vec ustalila medju medjunarodnim predstavnicima u ovim gradovima situacija je stabilna i nema ni potrebe za nekim posebnim planovima koji bi u njima obnovili multietnicko drustvo. Nedavno je jedan medjunarodni predstavnik izjavio da je u Djakovici bezbednost za Srbe zadovoljavajuca jer vec mesecima nije bilo nikakvog incidenta. Zaista, napada na Srbe nije bilo, kao sto uostalom nije bilo ni na Kineze ili Australijance kojih kao i Srba nema u ovom gradu. O povratku Srba u kosovsko-metohijske gradove gotovo da se i ne govori, dok se svaki srpski predlog za povratak prognanih Srba u svoje domove u gradovima sve cesce pod uticajem albanskih medija i politicara, osudjuje kao pokusaj nekakve rekolonizacije Kosova i Metohije, kao da toboze Srbi ovde nikada i nisu ziveli pa treba da ga kolonizuju.

Gorka istina iza fasade medijske kampanje

Srbe posebno razocarava jaka medijska kampanja koju jednako uporno i licemerno vode i albanski i neki medjunarodni mediji, Zeleci da po svaku cenu pokazu da je Misija UN postigla velike i spektakularne uspehe i da Kosovo velikim koracima ide u pravcu demokratije i Evrope. Svaki iole objektivniji posmatrac vrlo brzo ce zakljuciti da takva propaganda predstavlja tuznu fasadu iza koje se gradi jedno etnicki cisto albansko i najvećim delom muslimansko drustvo u kome nema opstanka za Srbe i Pravoslavnu Crkvu.

Takvo drustvo se ponajmanje moze nazvati evropskim ili demokratskim. Do sada, na primer, nije napravljen nijedan medjunarodni projekat za obnovu crkava koje su albanski ekstremisti porusili ne u vreme rata, vec pod vlasću medjunarodne misije i u prisustvu snaga NATO-a. Opravdanje je sasvim bizarano zato sto niko ne bi mogao da garantuje da te iste hriscanske crkve ne bi bile porusene samo nakon nekoliko dana. Nedavni pokusaj da se obnovi barem jedan od 120 porusenih pravoslavnih manastira i crkava na jugu Kosova i Metohije naisao je na protivljenje snaga nemackog KFOR-a i UNMIK-a, samo zato sto su lokalni Albanci muslimani zapretili nasiljem i vatrenom stihijom dokrajcili vec tesko ostecenu svetinju iz 14. veka. Hriscani svih konfesija, kao sto je nedavno izreceno u pismu koje je stiglo iz Svetskog saveta crkava i Konferencije evropskih crkava iz zeneve, ostaju zaprepasceni cinjenicom da u Evropi u 21. veku pred ocima medjunarodne zajednice i elitnih NATO snaga albanski ekstremisti nesmetano skrnave groblja i svetinje koje su prezivele 5 vekova turske, vlasti ali ne i 3 godine administracije UN.

Porazni rezultati u povratku prognanih Srba

Slicno je i sa projektom povratka prognanih Srba koji je medijski najavljen kao veliki korak napred, iako se u protekloj godini vratilo samo dvestotinjak duša, dok je istovremeno 10.000 lica sa Kosova i Metohije u unutrasnjosti Srbije zatražilo izbeglicku legitimaciju.

Ovih dana je prva srpska povratnica porodica u grad Gnjilane docekana bombaskim napadom koji treba da posluži kao opomena drugim povratnicima. Istovremeno sa neprihvatljivo sporim procesom povratka prognanih Srba nastavlja se tihi ali uporni pritisak na preostale Srbe da se iseše i prodaju svoju imovinu dok se državna i crkvena imovina nesmetano uzurpira pred ocima demokratskog sveta. Ako se nastavi dosadasnja praksa vraćanja samo malih grupa Srba ili individualnih povratnika bilo bi potrebno preko 200 godina da se vrata svi oni kojima pravo na povratak kucama garantuje vec stotinu puta pogazena i neispunjena Rezolucija Saveta Bezbednosti Ujedinjenih nacija br. 1244.

Nada ipak i dalje postoji

Buduci da je plan za Mitrovicu vec naisao na gromoglasnu podršku od Vasingtona do Brisela izgleda da je tesko u njemu nesto sustinski izmeniti. G. Stajner je vec jasno rekao da njegov plan nije tema za pregovore. Za Srbe je posebno je problematicna 7. tacka plana koja kaze da ce medjunarodna podrška severnoj Mitrovici uslediti samo u slucaju da Srbi glasaju na predstojecim lokalnim izborima. Mnogi Srbi ove reci razumeju kao ucenu. Medjunarodna podrška svim kosovsko-metohijskim zajednicama je obaveza koju je slobodno preuzela Misija UN po Rezoluciji 1244, dok je ucestvovanje u izborima demokratsko pravo svakog slobodnog gradjanina koje se ne sme nicim uslovljavati. Jedino ostaje nada da ce g. Stajner i misija UN ostati dosledni svom obecanju da ovaj plan nece poslužiti kao osnova za albanski prodor i etnicko ciscenje severa na kome zivi gotovo polovina od celokupnog trenutno preostalog srpskog stanovništva na Kosovu i Metohiji. Takodje ostaje tek da se vidi da li spremnost za izgradnju multietnickog drustva u Mitrovici samo pokriva za eliminaciju poslednjeg urbanog centra u kome Srbi uživaju slobodu ili ce, pak, poslužiti kao temelj za razvoj slicnih multietnickih projekata u drugim sredinama i gradovima vec skoro etnicki ociscenog Kosova i Metohije. Ukratko, ukoliko ovaj plan bude primenjen samo u Mitrovici, vec je u samom pocetku osudjen na neuspeh.

Protosindjel Sava (Janjic)

U Novom Pazaru

FORMIRAN "RASKI ODBOR"

Novi Pazar, 9. oktobra

Juce je u Novom Pazaru prvi put javnosti saopšteno da je formirano udruzenje gradjana pod nazivom Odbor za ljudska prava u Raskoj oblasti.

Kako je novinarima rekao advokat Zoran Janicijevic, sekretar Raskog odbora (sto je skraceni naziv), ovaj novoosnovani odbor je nastavak i neka vrsta transformacije odbora koji je formiran sredinom proslog meseca, kada su se Srbi, revoltirani sto nisu mogli da kako treba proslave pobedu nasih kosarkasa na Svetskom prvenstvu, sukobili sa Bosnjacima i postavili barikade na prilazima Novom Pazaru.

- Ovaj odbor, koji nema nacionalni predznak, jeste pruzena ruka srpske populacije nasim sugradjanima muslimanske veroispovesti sa namerom da se svi problemi resavaju na miran nacin - rekao je Janicijevic. On je dodao da ce se ovaj odbor baviti i konkretnim problemima, iseljavanjem Srba iz ovog kraja, na primer, ili funkcionisanjem drzavnih organa ciji je zadatak da zastite ljudska prava svih gradjana.

S. B.

POCEO PROGRAM RANIJEG GLASANJA

Kosovska Mitrovica - Program ranijeg glasanja, koji sprovodi Oebs, pocео je juce na Kosovu i Metohiji pred lokalne izbore zakazane za 26. oktobar. Regionalni portparol Oebsa u Kosovskoj Mitrovici Bernard Vrban izjavio je da ce do 24. oktobra timovi Oebsa raditi na Kosovu, u centralnoj Srbiji i na teritoriji Crne Gore, kako bi omogucio da glasaju i ljudima koji iz specificnih razloga ne mogu da na dan izbora izadju na biralista. Ovim programom bice obuhvaceno oko 12.000 biraca iz svih nacionalnih zajednica na Kosovu, kao i hendikepirane i nepokretne osobe. U programu ranijeg glasanja ucestvovace i clanovi Kosovske policijske sluzbe, kao i lokalno osoblje Oebsa, koji ce tog dana biti na radnim mestima.

SUSRET

U gluvoj tmini
davno umrli gledaju put
onih koji tek mru
i polaze k njima.
Srce tiho bije
dok mrtvi grle
umrle davno
i one koji tek mru.
Hodaju ka njima
u suzama ih ljube
srecuci se ponovo
po prvi i poslednji put.

Harold Pinter
